

[การคอร์รัปชัน คือ โรคร้าย]: อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์
ของผู้ใช้ภาษาไทยในห้องสนทนาเกี่ยวกับการเมือง
CORRUPTION IS CRITICAL DISEASE:
A Study of Conceptual Metaphor Toward
Thai Language Users via Chat room involved
in Political Issues

ธนพล เอกพจน์ (Thanapon Eakapont)¹

วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา (Wirat Wongpinunwatana)²

ปานปั้น ปลั่งเจริญศรี (Panpan Plangcharoensri)³

บทคัดย่อ

การคอร์รัปชัน เป็นการทุจริตหรือการใช้อำนาจไม่เป็นธรรมเพื่อผลประโยชน์เกี่ยวกับทรัพย์สิน ตำแหน่ง บทบาทหน้าที่หรือผลประโยชน์อื่นใดเป็นปรากฏการณ์เชิงลบที่ผู้ใช้ภาษานามโนทัศน์เกี่ยวกับโรคร้ายมาใช้อธิบายเชิงเปรียบเทียบกับการคอร์รัปชันในบริบทการเมือง งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์รูปคำอุปลักษณ์ที่สะท้อนอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ [การคอร์รัปชัน คือ โรคร้าย] ของผู้ใช้ภาษาไทยตามทฤษฎีการศึกษาอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ของเลคอฟฟ์และจอห์นสัน (1980) รวบรวมข้อมูลจากห้องสนทนาบนเว็บไซต์พันทิปดอทคอม โดยเลือกศึกษาเฉพาะห้อง “ราชดำเนิน” ซึ่งเป็นห้องสนทนาในประเด็นเกี่ยวกับการเมือง

¹ อาจารย์ ดร. ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

Dr., Department of Thai Language, Faculty of Humanities, Naresuan University

E-mail: Thanapone@nu.ac.th (Corresponding Author)

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Assistant professor Dr., Department of Thai Language, Faculty of Humanities and Social Sciences, Khon Kaen University

E-mail: wirat@kku.ac.th

³ อาจารย์ประจำภาควิชาศึกษาทั่วไป (ภาษาอังกฤษ) วิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

Lecturer., General Education, English program, Sukhothai College of Dramatic Arts, Bunditpatanasilpa Institute of Fine Arts

E-mail: paintpanpan@gmail.com

ผลการวิจัยพบรูปคำอุปลักษณ์ที่เปรียบเทียบการคอร์รัปชันเป็นโรคร้าย จำนวน 35 คำ จัดกลุ่มตามวงความหมายได้ 5 กลุ่ม ได้แก่ 1. คำเรียกชื่อโรคร้าย 2. ผู้ป่วย 3. การแพร่กระจายของโรค 4. ผลกระทบจากโรค และ 5. วิธีการรักษาและผลจากการรักษาโรค สะท้อนอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาที่มีมุมมองว่า [การคอร์รัปชัน คือ โรคร้าย] ที่เป็นอันตรายต่อสังคมและประเทศชาติโดยนำประสบการณ์ที่รับรู้เกี่ยวกับลักษณะอาการหรือผลกระทบจากโรคร้ายมาเปรียบเทียบกับเพื่อสื่อการรับรู้ถึงผลเสียจากการคอร์รัปชัน จึงสะท้อนมุมมองว่า การคอร์รัปชันเป็นสิ่งที่ควรได้รับการแก้ไขหรือเป็นโรคที่ต้องรักษาให้หายไปจากสังคมไทย

คำสำคัญ: การคอร์รัปชัน, โรคร้าย, ห้องสนทนาเกี่ยวกับการเมือง, อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์

Abstract

Corruption is defined as cheating or utilizing power which is unfair in order to receive benefits associated with properties, positions, roles and others. This is considered as a negative phenomenon whereby language users bring conceptual metaphor concerning critical disease to comparatively describe with the corruption in political context. Therefore, the objective of this research is to analyze metaphorical expressions that reflect the conceptual metaphor CORRUPTION IS CRITICAL DISEASE through Thais according to Conceptual Metaphor Approach proposed by Lakoff and Johnson (1980). Data is collected from Chat room on Pantip website entitled Ratchadamnoen where political topics are mainly selected to discuss.

The result revealed 35 metaphorical expressions which compare corruption is critical disease and they are grouped regarding to 5 lexical fields; 1. addressing terms of critical disease 2. Patient 3. Disease spreading 4. Disease effect 5. Treatment and Disease's result. These reflect Thai language users perspective through conceptual metaphor CORRUPTION IS

CRITICAL DISEASE that affects harmfully for social and national levels because their experiences which perceive critical disease symptoms and side effects are brought to comparatively interpret in order to recognize disadvantages of corruption. Therefore, corruption should be resolved or metaphorically, the disease must be medically cured from Thai society.

Keywords: Corruption, Critical Disease, Political Chat Room, Conceptual Metaphor

1. บทนำ

“คอร์รัปชัน” หรือ “Corruption” เป็นคำทับศัพท์ภาษาอังกฤษ หมายถึง การโกง เบียดบัง ทุจริต ฉ้อราษฎร์บังหลวง และการรับสินบน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556) ในมุมมองการเมือง การคอร์รัปชัน คือพฤติกรรมเบี่ยงเบนในด้านการใช้อำนาจสาธารณะ เพื่อสร้างผลประโยชน์ ตำแหน่ง ทรัพย์สิน การให้สินบน ชื่อเสียงเกียรติยศด้วยการละเมิด กฎหมายหรือมาตรฐานศีลธรรม เพื่อให้ได้ผลประโยชน์ส่วนตนและเฉพาะกลุ่ม การคอร์รัปชัน จึงเป็นอาชญากรรม (crime) ประเภทหนึ่งที่สะท้อนจากพฤติกรรมที่มีขอบ เจริญผลประโยชน์ (สังคิต พิริยะรังสรรค์ และผาสุก พงษ์ไพจิตร, 2537; ฐานันท์ วรณโกวิท, 2554; จารุวรรณ สุขุมลพงษ์, 2556)

หากพิจารณาถึงสาเหตุของการคอร์รัปชัน จารุวรรณ สุขุมลพงษ์ (2556) อธิบายว่ามีสาเหตุมาจากระบบเศรษฐกิจและการครองชีพที่เหลื่อมล้ำ ระบบบริหารราชการที่ไม่โปร่งใส การขาดจิตสำนึกเรื่องศีลธรรมความดีงาม และการทุจริตในกฎหมายและวิธีพิจารณา การคอร์รัปชันในสังคมมีหลายรูปแบบ ดังที่ สังคิต พิริยะรังสรรค์ (2549) ได้ศึกษาและจำแนกไว้ อาทิ การแสวงหาค่าเช่าทางเศรษฐกิจ, การฉกฉวยทรัพยากรของรัฐมาเป็นของครอบครัว, การมีผลประโยชน์ทับซ้อน, การใช้อิทธิพลทางการเมืองหาผลประโยชน์, ปกปิดการบริหารงานที่ไม่ถูกต้อง, การใช้นโยบาย กฎหมาย กฎเกณฑ์ ข้อบังคับอย่างมีอคติและลำเอียง, การให้และการรับสินบน การชู้เลี้ยงบังคับและการให้สิ่งล่อใจ, ผู้บริหารประเทศกระทำตนเป็นผู้อุปถัมภ์รายใหญ่ของประเทศโดยใช้นโยบายประชานิยม, ทุจริตการเลือกตั้งหรือการทุจริตด้วยวิธีต่าง ๆ ฯลฯ

จะเห็นได้ว่าจากคำนิยาม สาเหตุและรูปแบบของการคอร์รัปชัน สื่อความหมายและสะท้อนภาพด้านลบของการคอร์รัปชันว่าเป็นสิ่งไม่ดีที่ส่งผลกระทบต่อสังคมและประเทศชาติ จึงเป็นประเด็นทางสังคมที่มีเงื่อนงำ ซับซ้อน และมีการกล่าวถึงในบริบทต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบททางการเมืองที่มีการแสดงความคิดเห็น ตลอดจนวิพากษ์วิจารณ์ การคอร์รัปชัน และการทำงานของนักการเมืองอย่างแพร่หลายตามสื่อในสังคมไทย ดังเช่น “ห้องราชดำเนิน” บนเว็บไซต์พันทิปดอทคอม (<https://pantip.com/forum/rajdumnern>) ซึ่งเป็นห้องสนทนาแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนมุมมองทางการเมือง การปกครอง รัฐบาล กฎหมาย และการทำงานของนักการเมือง จากการสำรวจข้อมูล คณะผู้วิจัยสังเกตว่าอุปลักษณะเป็นกลวิธีทางภาษาที่มีการใช้สื่อสารในบริบทที่กล่าวถึงการคอร์รัปชันอย่างแพร่หลาย สะท้อนความคิดหรือมุมมองความเข้าใจของผู้ใช้ภาษาที่มีต่อการคอร์รัปชัน เลคคอฟฟ์และจอห์นสัน (Lakoff and Johnson, 1980) ชัชวดี ศรีลัมพ์ (2548) และ ศุภชัย ต๊ะวิชัย (2549) อธิบายว่า ในมุมมองภาษาศาสตร์ปริชาน (Cognitive Linguistics) อุปลักษณะ (Metaphor) คือ รูปภาษาแสดงการเปรียบเทียบ สิ่งหนึ่งให้เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่สัมพันธ์กับกระบวนการคิด การเรียนรู้ การกระทำ ประสบการณ์ และการให้เหตุผลของมนุษย์ คณะผู้วิจัยพบว่า ห้องสนทนาราชดำเนิน ผู้ใช้ภาษาไทย เปรียบเทียบการคอร์รัปชันด้วยมโนทัศน์ต่าง ๆ ปรากฏเด่นชัดที่สุด คือ การนำมโนทัศน์โรคร้ายที่รับรู้จากประสบการณ์ในชีวิตประจำวันอย่างการเจ็บป่วยทางกายมาเปรียบเทียบ โดยสื่อให้เห็นว่า การคอร์รัปชันเป็นสิ่งที่น่ากลัว อันตรายและเป็นภัยต่อสังคม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1 “เรื่องโกงด้วยผู้ปฏิบัติ มันเหมือนกันทุกโครงการของรัฐ ประเทศนี้ป่วยด้วยโรคคอร์รัปชัน ยากรักษา”

(ชื่อสมาชิก ทิวากาล : 2557)

ตัวอย่างที่ 2 “เราก็รู้ว่าการคอร์รัปชันคือมะเร็งของประเทศอย่างแท้จริง”

(สมาชิกหมายเลข 7303260 : 2565)

ตัวอย่างที่ 3 “การทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งเป็นเหมือนโรคร้ายกัดกินประเทศไทย มาโดยตลอด”

(สมาชิกหมายเลข 4228815 : 2565)

ตัวอย่างข้อความข้างต้น พบการนำรูปคำอุปลักษณ์ที่อยู่ในวงความหมายเกี่ยวกับ โรคร้าย อาทิ คำเรียกชื่อโรคร้าย (โรค(ยา)รักษา), โรคร้าย, มะเร็ง) คำแสดงอาการ หรือผลกระทบจากโรค (ป่วย) และ คำแสดงผลจากการรักษา (ยารักษา) มากล่าวถึงการคอร์รัปชันในเชิงเปรียบเทียบ สะท้อนอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาที่มีมุมมองว่า [การคอร์รัปชัน คือ โรคร้าย] โดยเป็นการนำลักษณะเด่นบางประการในมโนทัศน์ โรคร้าย อาทิ ลักษณะ อาการหรือผลที่ได้รับจากโรค ฯลฯ มาอธิบายเพื่อสื่อความเข้าใจถึง ลักษณะหรือผลกระทบของการคอร์รัปชัน ทั้งนี้ จากตัวอย่างดังกล่าวเป็นเพียงบางส่วนของหลักฐานทางภาษา (linguistic evidence) คณะผู้วิจัยยังพบการใช้รูปคำอุปลักษณ์โรคร้ายในบริบทที่กล่าวถึงการคอร์รัปชันในบริบทการเมืองจำนวนมาก จึงศึกษารูปคำอุปลักษณ์ และอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ที่เปรียบการคอร์รัปชันเป็นโรคร้ายในระบบบริหารของผู้ใช้ภาษาไทยตามทฤษฎีอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ (Conceptual metaphor theory) ของ เลคอฟฟ์ และจอห์นสัน (Lakoff and Johnson, 1980) เพื่อขยายผลการวิจัย ตลอดจนเพื่อให้ทราบถึงมุมมองของผู้ใช้ภาษาไทยที่มีต่อการคอร์รัปชันชัดเจนยิ่งขึ้น

จากการทบทวนงานวิจัยที่ศึกษาอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับการเมืองในประเทศไทย พบงานของ อุษา พลุดิษฐ์วิบูลย์ (2544) รัชนิย์ญา กลิ่นน้ำหอม (2551) กนกกาญจน์ วรสีหะ (2555) บุญยแสนอ ตริวิเศษ (2560) อุมารัตย์ ชาติไอยรานนท์ (2561) รวมทั้งงานของ กมลทิพย์ สมบูรณ์พงษ์ และเชิดชัย อุดมพันธ์ (2563) งานวิจัยเหล่านี้ศึกษาอุปลักษณ์ที่สื่อมโนทัศน์การเมืองในมุมมองต่าง ๆ เช่น มุมมองการเมือง, การชุมนุมทางการเมือง, ความขัดแย้งทางการเมือง และแนวคิดคอมมิวนิสต์ โดยศึกษาจากตัวบทหลายประเภท อาทิ ถ้อยคำพูดของนักการเมือง การอภิปรายไม่ไว้วางใจ การนำเสนอข่าวการเมืองของหนังสือพิมพ์ และบทกวีที่นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการเมือง ผลการวิจัยสะท้อนอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาไทยที่มีต่อการเมืองในหลายแง่มุม

จากการทบทวนงานวิจัยที่ศึกษาอุปลักษณ์การคอร์รัปชันในประเทศไทย พบเพียงงานของ นฤตล จันทรजारู พงษ์บดีดิษฐ์ อัมรินทร์นุเคราะห์ โกสินทร์ ปัญญาธิสิน พลรวี ประเสริฐสม และญาณินท์ สวนะคุณานนท์ (2563) ที่ทำวิจัยเรื่อง อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์กับการแก้ปัญหาการคอร์รัปชัน ภายใต้โครงการ ภาษากับการคอร์รัปชัน (Language and Corruption) เป็นงานวิจัยเชิงบูรณาการภาษาศาสตร์กับการแก้ไขปัญหาการคอร์รัปชัน งานวิจัยนี้มุ่งทดลองเพื่อทดสอบการรับรู้อุปลักษณ์ ที่ต่างกันว่าส่งผลต่อความคิดของ

ผู้รับสารที่ต่างกันอย่างไร โดยให้กลุ่มตัวอย่างอ่านข้อความและบทความขนาดสั้นที่มีเนื้อหาเปรียบเทียบการคอร์รัปชันด้วยมโนทัศน์โจร มโนทัศน์โรค มโนทัศน์ไฟไหม้บ้าน และมโนทัศน์เรืออัปปาง เพื่อทดสอบว่าตัวอย่างข้อความอุปลักษณณ์ที่สะท้อนมโนทัศน์ต่างกัน จะส่งผลต่อความคิดที่เกี่ยวกับการคอร์รัปชันของผู้รับสารอย่างไรในการให้เหตุผลเพื่อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชัน ผลการทดลองแสดงให้เห็นว่า เมื่อให้กลุ่มตัวอย่างอ่านบทความที่นำเสนอ การคอร์รัปชันด้วยอุปลักษณณ์โจร พบว่า มีการเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาและปราบปราม ในขณะที่ผลการอ่านบทความที่นำเสนอการคอร์รัปชันด้วยอุปลักษณณ์โรค พบว่า มีการเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาแบบป้องกัน นอกจากนี้เมื่อกลุ่มตัวอย่างศึกษาบทความที่นำเสนอเนื้อหาบทความที่เปรียบเทียบการคอร์รัปชันเป็นเรืออัปปาง พบว่า ควรพิจารณาจากการทำงานของผู้นำและนโยบายประเทศ และเมื่อกลุ่มตัวอย่างอ่านบทความที่มีการเปรียบเทียบการคอร์รัปชันเป็นไฟไหม้บ้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีมุมมองว่าการแก้ปัญหาคอร์รัปชันเป็นเรื่องของประชาชนและความร่วมมือของหลากหลายภาคส่วน

งานวิจัยของนฤตล จันท์จารุ และคณะเป็นงานวิจัยที่ศึกษาอุปลักษณณ์ตามแนวภาษาศาสตร์ปริชานในมุมมองใหม่ ที่มุ่งศึกษาการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันจากการตีความอุปลักษณณ์ในมุมมองของผู้รับสาร เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ในการทบทวนประเด็นการวิจัย พบว่ายังมีประเด็นที่สามารถศึกษาต่อได้คือ การวิเคราะห์รูปแบบคำอุปลักษณณ์และอุปลักษณณ์เชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับการคอร์รัปชันในบริบทการเมืองจากมุมมองผู้ใช้ภาษาไทย คณะผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเพื่อขยายขอบเขตองค์ความรู้ต่อไป นอกจากนี้ เมื่อสำรวจงานวิจัยต่างประเทศพบว่ามีกรณีวิเคราะห์อุปลักษณณ์คอร์รัปชันในบริบทการเมือง ได้แก่ งานของ นีโกร (Negro, 2015) ที่ทำวิจัยเรื่อง CORRUPTION IS DIRT: METAPHORS FOR POLITICAL CORRUPTION IN THE SPANISH PRESS มุ่งวิเคราะห์อุปลักษณณ์ที่เปรียบเทียบการคอร์รัปชันเป็นสิ่งสกปรกในมุมมองสื่อหนังสือพิมพ์ในประเทศสเปน พบอุปลักษณณ์ที่สะท้อนมโนทัศน์สิ่งสกปรกจำนวน 3 มโนทัศน์ ได้แก่ CORRUPTION IS MUD (โคลน), CORRUPTION IS A STAIN (คราบ) และ CORRUPTION IS ROT (สิ่งที่บูดเน่า) ผลการวิจัยที่ปรากฏสะท้อนว่า ในมุมมองของสื่อที่นำเสนอข่าวเกี่ยวกับการเมืองในประเทศสเปนมีมโนทัศน์ว่า การคอร์รัปชันเป็นสิ่งไม่พึงประสงค์ที่ต้องขจัดหรือชำระล้างให้หมดไปจากสังคม

งานวิจัยของ นิโกร (Negro, 2015) มุ่งศึกษาอุปลักษณ์การคอร์รัปชันเฉพาะ การเปรียบด้วยมโนทัศน์สิ่งสกปรกเท่านั้น ในขณะที่งานวิจัยเรื่องต่อมาจะวิเคราะห์ อุปลักษณ์การคอร์รัปชันในหลายมโนทัศน์ ดังงานของ คาโซกา และ บราตุ (Kazoka & Bratu, 2018) ที่ศึกษาเรื่อง Metaphors of corruption in the news media coverage of seven European countries คาโซกา และ บราตุ ศึกษาอุปลักษณ์เกี่ยวกับการคอร์รัปชัน จากการรายงานข่าวของสื่อหนังสือพิมพ์ในสหภาพยุโรป ได้แก่ ฝรั่งเศส ฮังการี อิตาลี ลัตเวีย โรมาเนีย สโลวาเกีย และสหราชอาณาจักร โดยวิเคราะห์อุปลักษณ์จากคำหลัก ที่สื่อความหมายถึง การคอร์รัปชัน ได้แก่ คำว่า corruption (การทุจริต), bribery (การติดสินบน), kickback (เงินใต้โต๊ะ), embezzlement (การยักยอกเงิน), collusion (การสมคบคิด), favouritism (การเล่นพรรคเล่นพวก), nepotism (ลัทธิเครือญาตินิยม), clientelism (ลัทธิการอุปถัมภ์) และ familism (ลัทธิครอบครัวนิยม) ผลการวิจัยพบการใช้รูปคำอุปลักษณ์ที่อยู่ในวงความหมายเกี่ยวกับรางวัลเกียรติยศ การศึกษา การเล่นเกม การสูบบุหรี่ ฯลฯ มาเปรียบเทียบเพื่ออธิบายการคอร์รัปชันให้เข้าใจและสื่อการรับรู้ที่ชัดเจนมากขึ้น

จากการทบทวนวรรณกรรม จะเห็นได้ว่า ประเด็นอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ การคอร์รัปชันยังมีการศึกษาไม่แพร่หลาย จึงสนใจวิเคราะห์เพื่อให้เห็นมุมมองเชิงเปรียบเทียบของผู้ใช้ภาษาไทย โดยศึกษาเฉพาะประเด็นการนำมโนทัศน์โครรัายมาใช้เป็นอุปลักษณ์เพื่อทำความเข้าใจมโนทัศน์การคอร์รัปชันในบริบทการเมือง เพราะจากการสำรวจข้อมูลในห้องราชดำเนินบนเว็บไซต์พันทิปดอทคอม พบว่า มีการใช้อุปลักษณ์โครรัายอย่างเด่นชัด จึงมุ่งวิเคราะห์รูปคำอุปลักษณ์ที่สะท้อนอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ [การคอร์รัปชัน คือ โครรัาย] จากมุมมองของผู้ใช้ภาษาไทยตามทฤษฎีอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ของเลคอฟฟ์และจอห์นสัน (Lakoff and Johnson, 1980) ทั้งนี้ เพื่อเติมเต็มและขยายองค์ความรู้ในการศึกษาอุปลักษณ์ประเด็นการคอร์รัปชันทางการเมืองในบริบทสังคมไทย

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อวิเคราะห์รูปคำอุปลักษณ์ที่สะท้อนอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ [การคอร์รัปชัน คือ โรคร้าย] ของผู้ใช้ภาษาไทยในห้องสนทนาราชดำเนินบนเว็บไซต์พันทิปดอทคอม

3. แนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้ทฤษฎีอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ (Conceptual metaphor theory) ของเลคอฟฟ์และจอห์นสัน (Lakoff and Johnson, 1980) เป็นแนวทางในการวิเคราะห์รูปคำอุปลักษณ์เพื่อสะท้อนอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาไทยที่เปรียบการคอร์รัปชันเป็นโรคร้าย ทฤษฎีอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ (Conceptual metaphor theory) เรียกโดยย่อว่า CMT เป็นหนึ่งในทฤษฎีการศึกษาความหมายตามแนวภาษาศาสตร์ปริชาน (Cognitive Linguistics) หรือ อรรถศาสตร์ปริชาน (Cognitive semantics) ที่มุ่งเน้นวิเคราะห์ความหมายที่สัมพันธ์กับการใช้ภาษา ความคิด การให้เหตุผล การกระทำ และประสบการณ์ของมนุษย์ เกิดขึ้นโดยนักภาษาศาสตร์ปริชานสองคน คือ เลคอฟฟ์และจอห์นสัน (Lakoff and Johnson, 1980) ที่เขียนหนังสือชื่อ “Metaphors we live by” ตีพิมพ์เมื่อประมาณปี ค.ศ. 1980 เลคอฟฟ์และจอห์นสัน อธิบายว่า แต่เดิมอุปลักษณ์เป็นสิ่งที่พบในงานประพันธ์ เป็นเครื่องมือที่สร้างสุนทรียภาพหรือความงามทางภาษาของกวีเท่านั้น โดยจะปรากฏคำเชื่อม “คือ” หรือ “เป็น” ในข้อความ เขาพบว่า อุปลักษณ์เป็นสิ่งที่สัมพันธ์กับความคิด (Thought) และการกระทำ (Action) พบได้จากการสนทนาทั่วไป เพราะโดยพื้นฐานของมนุษย์จะมีระบบมโนทัศน์ (conceptual system) ที่เป็นอุปลักษณ์เปรียบเทียบสิ่งที่เข้าใจยาก ชับซ้อนให้เข้าใจง่ายขึ้นด้วยการนำสิ่งที่เป็นรูปธรรมจากประสบการณ์หรือกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันมาทำความเข้าใจ โดยไม่จำเป็นต้องปรากฏคำเชื่อมอุปลักษณ์คือคำว่า “คือ” หรือ “เป็น” ในประโยคเสมอไป แต่พิจารณาจากคำที่แสดงการเปรียบเทียบหรือรูปคำอุปลักษณ์

ยกตัวอย่างเช่น ในมุมมองของผู้ใช้ภาษาอังกฤษเปรียบ [จิตใจ คือ เครื่องจักร] THE MIND IS A MACHINE⁴ ดังข้อความ “My mind just isn’t **operating** today.” จากข้อความพบการนำคำที่อยู่ในวงความหมายเกี่ยวกับเครื่องจักร คือ “operating” (การดำเนินการ, ปฏิบัติการ, การเดินเครื่อง) มากล่าวเปรียบเทียบถึงการทำงานของจิตใจ ให้สื่อความกระจ่างชัดว่าจิตใจมีกระบวนการทำงานเหมือนเครื่องจักร หรือการเปรียบ [จิตใจ คือ วัตถุเปราะบาง] THE MIND IS A BRITTLE OBJECT ในข้อความ “He mind **snapped**” เป็นการเปรียบเทียบจิตใจมนุษย์ที่มีลักษณะเป็นนามธรรม ชับซ้อน ไม่มีภาพหรือรูปลักษณ์ที่ชัดเจนให้รับรู้ง่ายขึ้นโดยสื่อว่า จิตใจสามารถแตกหักได้เหมือนวัตถุ ดังปรากฏการนำคำที่อยู่ในวงความหมายเกี่ยวกับสภาพของวัตถุเปราะบาง คือคำว่า “snapped” ในบริบทนี้หมายถึง แตกหรือทำให้แตกหักมาใช้เป็นอุปลักษณ์

รูปคำ “operating” และ “snapped” ที่ปรากฏในข้อความ เรียกว่า รูปคำอุปลักษณ์⁵ (Metaphorical Expressions) เลคอฟฟ์และจอห์นสัน อธิบายว่ารูปคำอุปลักษณ์เป็นสิ่งที่สามารถสะท้อนอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์⁶ (Conceptual Metaphor) หรือมโนทัศน์เชิงเปรียบเทียบในระบบปริชาณผู้ใช้ภาษาได้ การเปรียบเทียบนี้จะป็นกระบวนการทำความเข้าใจมโนทัศน์ที่เป็นนามธรรมผ่านสิ่งที่เป็นรูปธรรมในลักษณะการถ่ายโยงความหมาย (Mapping process) แบบทิศทางเดียวจากวงความหมายต้นทางหรือแบบเปรียบ (Source domain) ซึ่งเป็นมโนทัศน์รูปธรรมที่มาจากการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ ดังเช่นมโนทัศน์ MACHINE และ BRITTLE OBJECT โดยสะท้อนจากรูปคำอุปลักษณ์

⁴ สุรเชษฐ์ พิชาติพงศ์เม่า (2553) อธิบายว่า “ในภาษาอังกฤษเมื่อจะเขียนแสดงหรือกล่าวถึงอุปลักษณ์เกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งจะต้องทำให้คำหรือข้อความเหล่านั้นมีลักษณะโดดเด่นและแตกต่างไปจากคำหรือข้อความปกติ โดยทั่วไปจะใช้วิธีการพิมพ์คำหรือข้อความภาษาอังกฤษที่แสดงมโนอุปลักษณ์ (อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์) ด้วยอักษรตัวพิมพ์ใหญ่ทั้งหมดทุกคำ... ส่วนในภาษาไทยไม่มีอักษรพิมพ์ใหญ่อย่างในภาษาอังกฤษ เมื่อจะเขียนแสดงหรือกล่าวถึงอุปลักษณ์เกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งจะต้องทำให้คำหรือข้อความเหล่านั้นมีลักษณะโดดเด่นและแตกต่างไปจากคำหรือข้อความปกติ โดยทั่วไปจะเลือกใช้เครื่องหมายเส้นเหลี่ยม หรือ [...] คร่อมคำหรือข้อความที่เป็นอุปลักษณ์นั้นไว้”

⁵ วจวิทยาการด้านภาษาศาสตร์ประเทศไทยมีการบัญญัติศัพท์ที่ใช้แทนคำว่า Metaphorical Expressions หลายคำ เช่น ถ้อยคำอุปลักษณ์ คำอุปลักษณ์ รูปภาษาแสดงอุปลักษณ์ รูปคำอุปลักษณ์ รูปภาษาแสดงการเปรียบเทียบ งานวิจัยนี้เลือกใช้คำว่า “รูปคำอุปลักษณ์”

⁶ Conceptual Metaphor เป็นคำภาษาอังกฤษ ในวจวิทยาการด้านภาษาศาสตร์ประเทศไทยบัญญัติศัพท์เพื่อใช้แทนคำนี้หลายคำ ได้แก่ อุปลักษณ์มโนทัศน์ มโนอุปลักษณ์ มโนทัศน์เชิงอุปลักษณ์ และอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ งานวิจัยนี้ใช้คำว่า อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์

ที่พบในข้อความและถ้อยความหมายหรือการเชื่อมโยงเชิงเปรียบเทียบคุณสมบัติที่คล้ายกันบางประการไปยังวงความหมายปลายทางหรือสิ่งที่ถูกเปรียบเทียบ (Target domain) ดังเช่น มโนทัศน์ MIND ที่เป็นนามธรรมซับซ้อนให้เห็นภาพและเข้าใจ

จากการทบทวนทฤษฎีอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ (Conceptual metaphor theory) ของเลคอฟฟ์และจอห์นสัน (Lakoff and Johnson, 1980) คณะผู้วิจัยจะนำมาปรับใช้ในการวิเคราะห์เพื่อให้เห็นภาพรวมของรูปคำอุปลักษณ์ อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ และกระบวนการถ้อยความหมายเชิงเปรียบเทียบการคอร์รัปชันเป็นโรคร้ายในระบบบริหารผู้ใช้ภาษาต่อไป

4. วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้

4.1 ขั้นทบทวนวรรณกรรม

สำรวจและทบทวนเอกสารที่เกี่ยวกับทฤษฎีอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ในบริบทการเมือง ตลอดจนประเด็นการคอร์รัปชันในประเทศไทยและต่างประเทศ

4.2 ขั้นคัดเลือกประเด็นและแหล่งข้อมูล

คณะผู้วิจัยเลือกศึกษาอุปลักษณ์เกี่ยวกับการคอร์รัปชันในบริบทการเมือง เนื่องจากเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่ซับซ้อน ตลอดจนจนเป็นประเด็นที่มีการกล่าวถึงอย่างแพร่หลายตามสื่อสังคมไทย จึงสนใจศึกษาอุปลักษณ์เพื่อให้ทราบถึงมุมมองของผู้ใช้ภาษาไทยที่มีต่อการคอร์รัปชัน โดยคัดเลือกแหล่งข้อมูล คือ เว็บไซต์พันทิปดอทคอม ซึ่งเป็นสื่อกลางการแสดงออกของการใช้ภาษาของบุคคลทุกเพศทุกวัยที่ให้บริการห้องสนทนาในหัวข้อที่หลากหลายตามความสนใจของผู้ใช้บริการ งานวิจัยนี้เลือกศึกษาจากห้องสนทนาราชดำเนินบนเว็บไซต์พันทิปดอทคอม (<https://pantip.com/forum/rajdumnern>) ซึ่งเป็นห้องสนทนาที่เข้าถึงได้อย่างสาธารณะ เป็นพื้นที่แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อมูลเกี่ยวกับการเมือง การปกครอง รัฐบาล กฎหมาย และการทำงานของนักการเมืองในรูปแบบกระดานสนทนา และจากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น พบว่า

มีการใช้อุปลักษณะโครรัยสื่อสารเกี่ยวกับการคอร์รัปชันอย่างโดดเด่น เนื่องจากเป็น
มโนทัศน์พื้นฐานที่สัมพันธ์กับประสบการณ์และสถานการณ์เกี่ยวกับโครรัยและการ
เจ็บป่วยในสังคม งานวิจัยนี้จึงพิจารณาคัดเลือกศึกษาเฉพาะอุปลักษณะในประเด็นดังกล่าว
เพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์อุปลักษณะการคอร์รัปชันในสังคมไทยต่อไป

4.3 ชั้นเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนมีนาคม
พ.ศ. 2566 โดยรวบรวมรูปคำอุปลักษณะ การคอร์รัปชัน จากห้องสนทนาราชดำเนิน
โดยสืบค้นด้วยสำคัญ คือคำว่า “คอร์รัปชัน” “การคอร์รัปชัน” ในช่องทางหา พบจำนวน
3,250 กระหู่ จากนั้นใช้วิธีการค้นหาและสังเกต แบบเปรียบเทียบ (Source domain) คือ
รูปคำอุปลักษณะที่อยู่ในวงความหมายหรือวงมโนทัศน์เกี่ยวกับโครรัยที่แสดงการ
เปรียบเทียบกับสิ่งที่ถูกเปรียบเทียบ (Target domain) คือ มโนทัศน์คอร์รัปชันที่สื่อผ่านรูปคำ
“คอร์รัปชัน” “การคอร์รัปชัน” ทั้งนี้ จะนับรูปคำอุปลักษณะที่ปรากฏเพียงครั้งเดียว
ไม่นับซ้ำ พบรูปคำอุปลักษณะโครรัยจำนวน 35 รูปคำ

4.4 ชั้นวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการจำแนกหมวดหมู่หรือวงความหมายรูปคำอุปลักษณะโครรัยตาม
เกณฑ์ความหมายจากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2556) หนังสือคลังคำของ
นวรรธน์ พันธุ์เมธา (2550) และพิจารณาจากบริบทการใช้ภาษา เช่น ระบาด, แทรกซึม
ทุกเซลล์, ลูกกลม, แพ้ระบาด ฯลฯ เป็นรูปคำอุปลักษณะที่อยู่ในวงความหมายเกี่ยวกับ
การแพร่กระจายของโรค จากนั้นวิเคราะห์ลักษณะเด่นที่คล้ายคลึงกันระหว่างแบบ
เปรียบเทียบ (โครรัย) และสิ่งที่ถูกเปรียบเทียบ (การคอร์รัปชัน) เพื่อให้ทราบถึงลักษณะที่เหมือนกัน
ระหว่างสองมโนทัศน์ เช่น การนำคำที่มีความหมายเกี่ยวกับการแพร่กระจายของโรคมາ
กล่าวถึงการคอร์รัปชัน เพื่อสื่อให้เห็นว่าเป็นโครรัยที่ยากต่อการควบคุมอาการ สามารถ
เติบโต แพร่กระจาย ลูกกลม สร้างความทรมาณแก่ผู้ป่วยเช่นเดียวกับการคอร์รัปชัน
เป็นปัญหาที่สะสมมานาน ขยายวงกว้างและเป็นสิ่งที่แก้ไขได้ยาก หลังจากวิเคราะห์ลักษณะ
เด่นเชิงเปรียบเทียบแล้ว ขั้นตอนถัดมาคือ วิเคราะห์กระบวนการถ่ายโยงความหมายหรือ
เชื่อมโยงมโนทัศน์เชิงเปรียบเทียบจากวงความหมายต้นทางคือ มโนทัศน์โครรัย ไปสู่
วงความหมายปลายทางคือมโนทัศน์การคอร์รัปชันในระบบปรีชานของผู้ใช้ภาษาไทย
โดยจะแสดงเป็นแผนผังจำลองระบบความคิดเชิงเปรียบเทียบ ดังภาพ

อุปลักษณะเชิงมโนทัศน์ [การคอร์รัปชัน คือ โรคร้าย]

วงความหมายต้นทาง

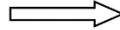
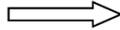
[โรคร้าย]

A

A

A

ฯลฯ

วงความหมายปลายทาง

[การคอร์รัปชัน]

B

B

B

ฯลฯ

ภาพที่ 1 ตัวอย่างแบบจำลองอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์ [การคอร์รัปชัน คือ โรคร้าย]

A แทนลักษณะเด่นที่สะท้อนจากรูปคำอุปลักษณะโรคร้ายในวงความหมายต้นทาง หรือแบบเปรียบเทียบ

B แทนลักษณะเด่นของการคอร์รัปชันซึ่งเป็นวงความหมายปลายทางหรือสิ่งที่ถูกเปรียบที่สัมพันธ์กับลักษณะเด่นของโรคร้ายในวงความหมายต้นทาง

ลูกศร เป็นสัญลักษณ์แทนกระบวนการถ่ายโยงความหมายเชื่อมโยงลักษณะเด่นในวงความหมายต้นทางไปยังวงความหมายปลายทางแบบทิศทางเดียวในระบบปรัชาผู้ใช้ภาษาไทย

4.5 ชั้นสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด แสดงทัศนะเชิงอภิปรายผลผลการวิจัย และให้ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ และเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

5. ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบการนำคำที่มีความหมายเกี่ยวกับโรคร้ายมากล่าวเชิงเปรียบเทียบกับการคอร์รัปชัน จำนวน 35 คำ จัดกลุ่มวงความหมายของรูปคำอุปลักษณะได้ 5 กลุ่ม ได้แก่ 1. คำเรียกชื่อโรคร้าย 2. ผู้ป่วย 3. การแพร่กระจายของโรค 4. ผลกระทบจากโรค และ 5. วิธีการรักษาและผลจากการรักษาโรค สะท้อนให้เห็นการเชื่อมโยงเชิงเปรียบเทียบลักษณะเด่นบางประการในมโนทัศน์โรคร้ายมาอธิบายมโนทัศน์การคอร์รัปชันในบริบททางการเมืองจากมุมมองของผู้ใช้ภาษาไทย ดังนี้

5.1 รูปคำอุปลักษณ์คำเรียกชื่อโรคร้าย เป็นการนำคำที่สื่อความหมายเกี่ยวกับโรคร้ายมาใช้เปรียบเทียบเพื่อกล่าวถึง การคอร์รัปชัน จากข้อมูลพบจำนวน 6 คำ ได้แก่ โรค (ยารักษา) โรคร้าย มะเร็ง มะเร็งต่อมคอร์รัปชัน มะเร็งร้าย และมะเร็งขั้นสุดท้าย รูปคำอุปลักษณ์เหล่านี้สื่อมุมมองว่า การคอร์รัปชันเป็นโรคที่อันตรายต่อชีวิตมนุษย์ ผ่านการนำประสบการณ์ที่รับรู้เกี่ยวกับโรคร้ายแรงในชีวิตประจำวันมาทำความเข้าใจเชิงเปรียบเทียบ เพื่อให้เห็นว่า การคอร์รัปชันเป็นโรคที่สามารถส่งผลกระทบต่อระบบร่างกายอย่างรุนแรง รักษายาก ใช้เวลายืดเยื้อและยาวนาน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 4 “เรื่องโกงด้วยผู้ปฏิบัติ มันเหมือนกันทุกโครงการของรัฐ ประเทศนี้ป่วยด้วยโรครคอร์รัปชันยารักษา”

(ชื่อสมาชิก ทิวากาล : 2557)

ตัวอย่างที่ 5 “ผมอยากให้ทุกฝ่ายมุ่งไปที่การปราบคอร์รัปชัน ที่เป็นมะเร็งขั้นสุดท้าย เอาเงินงบประมาณไปกว่าร้อยละ สี่สิบ มากกว่าตั้งคนเข้าไปดูแลในภาคเอกชนของเรา”

(สมาชิกหมายเลข 1162561 : 2557)

ตัวอย่างที่ 6 “การทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งเป็นเหมือนโรคร้ายกัดกินประเทศไทยมาโดยตลอด”

(สมาชิกหมายเลข 4228815 : 2565)

ตัวอย่างที่ 7 “เรารู้ว่าการคอร์รัปชันคือมะเร็งของประเทศอย่างแท้จริง”

(สมาชิกหมายเลข 7303260 : 2565)

ตัวอย่างข้อความข้างต้นพบการนำคำเรียกชื่อโรคร้าย ได้แก่ “โรค (ยารักษา)” “มะเร็งขั้นสุดท้าย” “โรคร้าย” และ “มะเร็ง” มากล่าวถึงการคอร์รัปชันในเชิงเปรียบเทียบ โดยนำลักษณะเด่นที่รับรู้เกี่ยวกับโรคร้าย คือ ภาวะที่ส่งผลกระทบต่อร่างกายมนุษย์ มาเชื่อมโยงเชิงเปรียบเทียบให้เห็นว่าการคอร์รัปชันว่าเป็นสิ่งที่ส่งผลเสียหายร้ายแรงต่อสังคมและประเทศชาติ อนึ่ง จากกลุ่มข้อมูล คณะผู้วิจัยสังเกตว่า โรคที่นำมากล่าวเปรียบเทียบกับคอร์รัปชันส่วนใหญ่ คือ โรคมะเร็ง ซึ่งเป็นโรคร้ายแรงที่เกิดจากความผิดปกติของเซลล์ในอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย โดยมีการเจริญเติบโตที่ผิดปกติ เกิดเป็นก้อนเนื้อที่มีการลุกลามไปยังอวัยวะข้างเคียง หรือกระจายไปยังส่วนอื่นๆ

ของร่างกายได้ ผ่านทางระบบเลือด หรือระบบทางเดินน้ำเหลือง (โรงพยาบาลศิริราช ปิยมหาราชการุณย์, 2565) สะท้อนให้เห็นมุมมองของผู้ใช้ภาษาที่มีทัศนคติที่มีต่อการคอร์รัปชันว่าเป็นสิ่งที่เป็นอันตราย และแก้ไขให้หมดไปได้ยาก

5.2 รูปคำอุปลักษณะผู้ป่วย เป็นการนำรูปคำที่มีความหมายเกี่ยวกับผู้ที่ได้รับผลกระทบจากโรคร้ายมาเปรียบเทียบกับในบริบทการคอร์รัปชัน พบรูปคำอุปลักษณะเพียงรูปคำเดียวคือ คนป่วยหนักโคมา ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 8 “ประเทศไทยตกอยู่ในวังวนของความแตกแยกแบ่งฝักแบ่งฝ่ายทำลายเอกภาพและศักยภาพของประเทศจนขีดความสามารถของชาติถดถอย ขณะที่การคอร์รัปชันในวงการเมืองและราชการระบดรุนแรงเหมือนมะเร็งร้ายเกาะกินบ้านเมืองจนประเทศชาติเสมือนคนป่วยหนักโคมา”

(ชื่อสมาชิก sa0..เหลือ..noi : 2557)

ข้อความข้างต้นพบการนำรูปคำ “คนป่วยหนักโคมา” มาใช้เป็นอุปลักษณะ โดยนำลักษณะเด่นของมนทัศน์โรคร้าย คือ ผู้เจ็บป่วยและทรมาณจากโรคร้าย มาเปรียบเทียบกับให้เข้าใจและเห็นภาพของผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการคอร์รัปชัน ทั้งนี้ จากบริบทพบการใช้คำขยายบอกสภาพของผู้ป่วยที่ได้รับผลกระทบจากโรคร้าย คือ “หนักโคมา” ซึ่งเป็นคำบอกสภาพของผู้ป่วยที่อยู่ในขั้นวิกฤต เพื่อสื่อว่าประเทศไทยเปรียบได้กับผู้ป่วยที่มีอาการสาหัส ต้องได้รับการเยียวยารักษา สังเกตอาการและเฝ้าระวังเป็นพิเศษ รูปคำอุปลักษณะที่ปรากฏสะท้อนมุมมองของผู้ใช้ภาษาไทยที่เปรียบประเทศเป็นผู้ป่วยจากผลของการคอร์รัปชัน

5.3 รูปคำอุปลักษณะการแพร่กระจายของโรค เป็นการนำรูปคำที่สื่อความหมายเกี่ยวกับภาวะการแพร่กระจายของโรคร้าย มาอธิบายเชิงเปรียบเทียบให้เห็นการเพิ่มจำนวนของการคอร์รัปชัน พบรูปคำอุปลักษณะจำนวน 7 คำ ได้แก่ ระบาด แทรกซึมทุกเซลล์ ลูกกลมขยาย แพร่ระบาด ระบาดรุนแรง และลามไปทั่ว ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 9 “ย้ำกันอีกที คอร์รัปชัน คือมะเร็งร้ายในสังคม ตอนนี้อันตรายลามไปทั่วแล้วไม่คิดจะแก้ไขกันบ้างหรือ 30-40% ของเงิน 2.2 ล้านๆ คิดเป็นเงินเท่าไร ไม่น้อยเลยใช่ไหมครับ ก็น่าจะรู้พวกนักการเมือง โกงกินกันมานานแล้ว”

(สมาชิกหมายเลข 721835 : 2556)

ตัวอย่างที่ 10 “โรคคอร์รัปชันมันระบาดในเมืองไทยตั้งแต่นั้นมาหรือใครจะได้แย้ง”
(สมาชิกหมายเลข 1587717 : 2557)

ตัวอย่างที่ 11 “การโกงกินคอร์รัปชันประเทศกลับยิ่งลุกลาม ขยาย แพร่ระบาด
ไปทั้งสังคม”
(สมาชิกหมายเลข 1529827 : 2557)

ตัวอย่างที่ 12 “การทุจริตคอร์รัปชันมันได้กลายเป็นมะเร็งร้ายแทรกซึมทุกเซลล์
ในระบบสังคม”
(สมาชิกหมายเลข 4412199 : 2562)

ข้อความข้างต้น พบว่า ผู้ใช้ภาษานำมโนทัศน์เกี่ยวกับโรคในประเด็นการแพร่กระจาย
เกี่ยวกับโรคร้ายมาใช้เป็นอุปลักษณะเพื่ออธิบายลักษณะการแพร่กระจายของโรคกับ
การเพิ่มจำนวนของการคอร์รัปชันในสังคมไทยให้รับรู้ชัดเจนขึ้นผ่านการใช้รูปคำอุปลักษณะ
ได้แก่ “ลามไปทั่ว” “ระบาด” “ลุกลาม” “ขยาย” “แพร่ระบาด” และ “แทรกซึม
ทุกเซลล์” รูปคำเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นคำกริยาที่แสดงสภาพของโรคร้ายที่ระบาด ลุกลาม
สร้างความทรมานต่อผู้ป่วย จึงสื่อให้เห็นมุมมองของผู้ใช้ภาษาว่า การคอร์รัปชันเปรียบได้
กับโรคร้ายที่มีการแพร่กระจายในสังคม ยังไม่สามารถควบคุมหรือรักษาให้หายได้ ทั้งนี้
เนื่องจากผู้ใช้ภาษามองเห็นลักษณะบางประการที่คล้ายคลึงกันระหว่างมโนทัศน์โรค
และการคอร์รัปชัน

5.4 รูปคำอุปลักษณะผลกระทบจากโรค เป็นการนำรูปคำที่สื่อความหมายเกี่ยวกับ
ผลกระทบที่ร่างกายได้รับจากโรคร้ายมาเปรียบเทียบเพื่อให้เห็นภาพและรับรู้ถึงผลเสีย
ที่ได้รับจากการคอร์รัปชัน พบจำนวน 7 รูปคำ ได้แก่ เรื้อรัง ป่วย ป่วยหนัก หนักโคมา
เจ็บไข้ ออกรหนักและบอบช้ำมาหนักมาก ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 13 “ประเทศเราบอบช้ำมาหนักมากจาก...การทุจริตคอร์รัปชันที่ระบาด
ไปทุกหย่อมหญ้า”
(สมาชิกหมายเลข 4102253 : 2560)

ตัวอย่างที่ 14 “การคอร์รัปชันเรื้อรังของวงการการเมืองไทยในยุคที่ผ่านมา
ก็เท่านี้เอง สงสารประเทศไทย”
(สมาชิกหมายเลข 1778965 : 2561)

ตัวอย่างที่ 15 “ประเทศไทยตกอยู่ในวังวนของความแตกแยกแบ่งฝักแบ่งฝ่าย ทำลายเอกภาพและศักยภาพของประเทศจนขีดความสามารถของชาติถดถอย ขณะที่การคอร์รัปชันในวงการเมืองและราชการระบอบทรนแรงเหมือนมะเร็งร้ายเกาะกินบ้านเมืองจนประเทศชาติเสมือนคนป่วยหนักโคมา”

(ชื่อสมาชิก sao..เหลือ..noi : 2557)

จากข้อความข้างต้น พบรูปคำอุปลักษณ์ ได้แก่ “บอบข้าหนักมาก” “เรื้อรัง” “หนักโคมา” เป็นคำที่แสดงอาการหรือสภาพของผู้ป่วยที่อยู่ในขั้นวิกฤต ยากรักษาให้หายขาดและอาจเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิต มาเปรียบเทียบเพื่อสื่อความเข้าใจและเห็นสภาพของประเทศไทยที่ได้รับผลกระทบจากการคอร์รัปชัน ไม่ว่าจะเป็นความล้มเหลวของระบบการบริหารประเทศ การเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งแม้จะมีการแก้ไขแต่การคอร์รัปชันยังเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและเป็นปัญหาที่ส่งผลเสียหายร้ายแรงต่อประเทศ การนำรูปคำดังกล่าวมาใช้เป็นอุปลักษณ์เป็นการทำความเข้าใจมนต์ศกการคอร์รัปชันให้เห็นภาพกระจ่างชัดผ่านมนต์ศกที่หล่อหลอมจากประสบการณ์ที่รับรู้เกี่ยวกับผลของการเจ็บป่วยเพราะเป็นโรคร้าย อีกทั้ง ยังสะท้อนมุมมองของผู้ใช้ภาษาที่มีทัศนคติต่อการคอร์รัปชันว่าเป็นสิ่งไม่ดีหรือเป็นโรคที่สร้างความทุกข์ทรมานแก่ประเทศ

5.5 รูปคำอุปลักษณ์วิธีการรักษาและผลจากการรักษาโรค เป็นการนำรูปคำอุปลักษณ์ที่แสดงความหมายเกี่ยวกับการรักษาโรคร้าย และผลการจากการรักษามาเปรียบเทียบถึงวิธีการและผลจากการแก้ไขปัญหาการคอร์รัปชัน จากการศึกษาพบจำนวน 14 คำ ได้แก่ การผ่าตัดขนานใหญ่ ผ่าตัด เหยียวยา รักษา ใช้ยาแรงเข้ามารักษา บำบัด ผ่าตัดครั้งใหญ่ ไม่มีการรักษา รักษาอย่างไม่ถูกต้อง แก้ (รักษา)ยาก เชื่อโรคดีอย่า ความเสี่ยงผลข้างเคียง และยากรักษา

ตัวอย่างที่ 16 “ตราบใดที่ยังมีการซื้อขายตำแหน่งทูตพาณิชย์ให้ประโยชน์นักการเมืองอย่างหวงเลย คอร์รัปชันเป็นมะเร็งรักษาไม่หาย”

(ชื่อสมาชิก panwaa : 2556)

ตัวอย่างที่ 17 “...เข้าใจและเห็นใจเป็นอย่างยิ่งครับ เราอยู่ในสังคมที่ชาชินกับการทุจริต โดยที่เราไม่สนใจหรอกว่า ใครจะโกงอย่างไร ใครจะกินกันอย่างไร เรารู้อยู่แต่ว่าวันนี้ฉันอยู่ได้ ฉันยังทำมาหากินได้อยู่ ฉันก็ได้รับ ผลพลอยได้กับเค้าด้วย (ประชาชนนิม)

แต่ประเทศชาติก็เหมือนกับร่างกาย และการทุจริตคอร์รัปชัน เปรียบเหมือนโรคร้ายเรื้อรัง
ยังอยู่นานวัน...วันหนึ่ง ประเทศก็ต้องล้ม ตอนนี้อยู่คนเดียว คือ **ใช้ยาแรงเข้ามารักษา**
หรือต้องผ่าตัดครั้งใหญ่ ซึ่งมี **ความเสี่ยงและผลข้างเคียงอยู่มาก**

(ชื่อสมาชิก iambird : 2557)

ตัวอย่างที่ 18 “...คอร์รัปชันมันก็เหมือนโรค เดี่ยวมันก็พัฒนาแนวทางไปเรื่อย ๆ
วิธีแบบที่ไม่ดีทำก็ผ่าตัดซะ เดี่ยวถ้า**เชื้อโรค**ตัวยาก็หาวิธีใหม่ดีกว่าไม่ทำอะไรเยอะ”

(ชื่อสมาชิก ประณมกร : 2559)

ตัวอย่างที่ 19 “คอร์รัปชัน มันคือมะเร็งร้ายของประเทศเลย**แก้ยากมาก**”

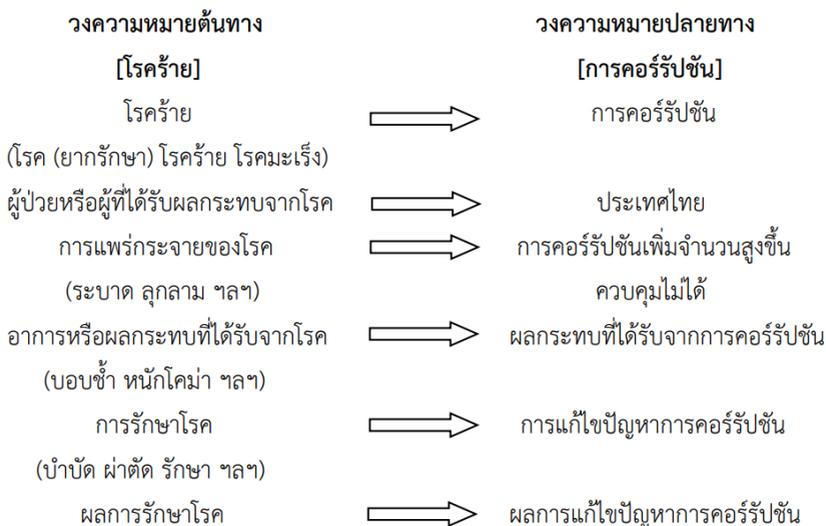
(ชื่อสมาชิก Familie : 2561)

ข้อความข้างต้น ปรากฏการใช้รูปคำอุปลักษณะเปรียบเทียบวิธีการรักษาโรคร้าย
เหมือนกับการใช้มาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาการคอร์รัปชัน ได้แก่ คำว่า “**ใช้ยาแรงเข้ามา**
รักษา” “**ผ่าตัดครั้งใหญ่**” “**ผ่าตัด**” สะท้อนให้เห็นว่า การคอร์รัปชันเปรียบได้กับโรคร้าย
ที่เป็นอันตรายต่อร่างกายมนุษย์ จึงต้องรีบทำการรักษาด้วยการใช้ยาที่มีประสิทธิภาพสูง
และ การผ่าตัด (Surgery) ซึ่งเป็นหัตถการทางการแพทย์ในการรักษาโรคหรือความผิดปกติ
ทางร่างกายบางอย่างที่ไม่สามารถรักษาให้ทุเลาหรือหายขาดได้ด้วยวิธีการอื่น
(คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล, 2555 ; เนตรนภา ปะวะคัง, 2563)
ทั้งนี้ จากกลุ่มข้อมูลเชิงพรรณนาอุปลักษณะที่เปรียบเทียบผลจากการรักษาโรคร้ายกับ
ผลของการบริหารจัดการแก้ไขปัญหาการคอร์รัปชัน ได้แก่ คำว่า “**รักษาไม่หาย**”
“**ความเสี่ยง**” “**ผลข้างเคียง**” “**เชื้อโรค**ตัวยา” “**แก้ยาก**” สะท้อนมุมมองของผู้ใช้ภาษาว่า
การคอร์รัปชันเป็นปัญหาที่แก้ไขให้หมดไปได้ยากเช่นเดียวกับโรคร้ายที่ยากรักษาให้หายขาด
แม้จะอาศัยรูปแบบวิธีการ เครื่องมือ หรือยารักษาที่มีประสิทธิภาพแล้วก็ตาม

จากการวิจัย สะท้อนให้เห็นการนำประสบการณ์ในชีวิตประจำวันอย่างการเจ็บป่วย
จากโรคร้ายมาทำความเข้าใจให้เห็นภาพของการคอร์รัปชันในบริบทการเมืองไทย
ในด้านอุปลักษณะ ลักษณะ ผู้ที่ได้รับผลกระทบการรักษาและผลกระทบต่าง ๆ ผ่านการ
ใช้รูปคำอุปลักษณะที่อยู่ในวงความหมายโรคร้าย ได้แก่ คำเรียกชื่อโรค ผู้ป่วย
การแพร่กระจายของโรค ผลกระทบจากโรค วิธีการรักษาและผลจากการรักษาโรค

สะท้อนอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาไทยที่มองว่า [การคอร์รัปชัน คือ โรคร้าย] ที่อันตราย น่ากลัว ยากแก่การรักษา สามารถแสดงแผนผังจำลองกระบวนการถ่ายทอดความหมายหรือเชื่อมโยงเชิงเปรียบเทียบลักษณะเด่นที่สะท้อนจากวงความหมายต้นทาง คือ มโนทัศน์โรคร้าย ไปยังวงความหมายปลายทาง คือ มโนทัศน์การคอร์รัปชันในระบบปรีชานผู้ใช้ภาษา ดังนี้

อุปลักษณะเชิงมโนทัศน์ [การคอร์รัปชัน คือ โรคร้าย]

ภาพที่ 2 แบบจำลองอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์ [การคอร์รัปชัน คือ โรคร้าย]

ในระบบปรีชานของผู้ใช้ภาษาไทย

จากภาพแบบจำลองอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์ข้างต้นสะท้อนมุมมองเชิงเปรียบเทียบของผู้ใช้ภาษาไทยที่ทำความเข้าใจมโนทัศน์การคอร์รัปชันที่มีความซับซ้อนด้วยมโนทัศน์โรคร้าย โดยการคอร์รัปชันเปรียบเป็นโรคร้าย ประเทศไทยเปรียบเป็นผู้ป่วยหรือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากโรค การคอร์รัปชันเพิ่มจำนวนสูงขึ้น ควบคุมไม่ได้เปรียบเป็นการแพร่กระจายของโรค ผลกระทบที่ได้รับจากการคอร์รัปชันเปรียบเป็นอาการหรือผลกระทบที่ได้รับจากโรค การแก้ไขปัญหาการคอร์รัปชันเปรียบเป็นการรักษาโรค ผลการแก้ไขปัญหาการคอร์รัปชัน

เปรียบเป็นผลการรักษาโรค จากการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าการคอร์รัปชันเป็นปัญหา
ที่สะสมมานานจึงแก้ไขให้หมดไปได้ยากเปรียบเป็นโรคร้ายที่เรื้อรังยากรักษาให้หายขาด

6. สรุปและอภิปรายผล

6.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบรูปคำอุปลักษณะโรคร้ายจำนวน 35 คำ จัดกลุ่มตามวง
ความหมายได้ 5 กลุ่ม ได้แก่ 1. คำเรียกชื่อโรคร้าย 2. ผู้ป่วย 3. การแพร่กระจายของโรค
4. ผลกระทบจากโรค และ 5. วิธีการรักษาและผลจากการรักษาโรค สะท้อนอุปลักษณะ
เชิงโมทัศน์ของผู้ใช้ภาษาไทยที่เปรียบ [การคอร์รัปชัน คือ โรคร้าย] ซึ่งเกิดจากการถ้อย
โยงความหมายหรือเชื่อมโยงลักษณะเด่นจากมโนทัศน์โรคร้ายมาทำความเข้าใจมโนทัศน์
การคอร์รัปชัน โดยผู้ใช้ภาษามีทัศนะว่าการคอร์รัปชันเปรียบเป็นโรคร้าย ประเทศไทย
เปรียบเป็นผู้ป่วย การคอร์รัปชันเพิ่มจำนวนสูงขึ้นควบคุมไม่ได้เปรียบเป็นการแพร่กระจาย
ของโรค ผลกระทบที่ได้รับจากการคอร์รัปชันเปรียบเป็นอาการหรือผลกระทบที่ได้รับจาก
โรค การแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันเปรียบเป็นการรักษาโรค ผลการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชัน
เปรียบเป็นผลการรักษาโรค อุปลักษณะที่ปรากฏแสดงให้เห็นการนำกรอบความคิด
เชิงประสบการณ์เกี่ยวกับโรคร้ายที่รับรู้ในชีวิตประจำวันมาทำความเข้าใจมโนทัศน์เกี่ยวกับ
การคอร์รัปชันให้รับรู้และสื่อความกระจ่างชัดขึ้น

6.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์รูปคำอุปลักษณะและอุปลักษณะเชิงโมทัศน์ของผู้ใช้
ภาษาไทยที่เปรียบ [การคอร์รัปชัน คือ โรคร้าย] ในห้องสนทนาราชดำเนินบนเว็บไซต์
พันทิปดอทคอม พบประเด็นเชิงอภิปราย 3 ประการ ดังนี้

6.2.1 การนำมโนทัศน์เกี่ยวกับโรคร้ายมาใช้เป็นแบบเปรียบเทียบเพื่อทำความเข้าใจ
การคอร์รัปชันในเชิงเปรียบเทียบ นอกจากแสดงให้เห็นการเชื่อมโยงลักษณะเด่นบางประการ
ที่คล้ายคลึงกันในระบบความคิดผู้ใช้ภาษาแล้ว ยังเป็นการเชื่อมโยงประสบการณ์ที่รับรู้
ในชีวิตประจำวันอย่างการเจ็บป่วยเพราะโรค และสถานการณ์เกี่ยวกับโรคร้าย เช่น
โรคมะเร็ง ซึ่งเป็นโรคในกลุ่มโรคอันตราย เป็นหนึ่งในสาเหตุการเสียชีวิตอันดับต้น ๆ
ของประชากรโลกและคนไทย (โรงพยาบาลพญาไท, 2563) มาอธิบายให้เห็นภาพของ

การคอร์รัปชันที่มีความน่ากลัว อันตราย และร้ายแรง โดยนำเสนอให้เห็นว่าการคอร์รัปชัน เป็นสิ่งที่จะต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน หรือควบคุมไม่ให้เกิดขึ้น เนื่องจากผลที่ตามมาจากการคอร์รัปชันรุนแรง สามารถทำลายความมั่นคงของระบบการบริหารประเทศ ระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยได้เช่นเดียวกับโรคร้ายที่ลุกลาม แพร่กระจายทำลายระบบร่างกายและคร่าชีวิตมนุษย์

6.2.2 การนำมโนทัศน์โรคร้ายมาใช้เป็นอุปลักษณ์ เป็นการนำเสนอให้เห็นภาพด้านลบของการคอร์รัปชันว่าเป็นสิ่งไม่ดี ที่ส่งผลกระทบต่อสังคมและประเทศชาติในวงกว้าง แก้ไขหรือควบคุมได้ยากเหมือนกับโรคร้ายที่ลุกลาม รักษาไม่หาย พิจารณาได้จากการมองผ่านรูปภาพในมิติโรคร้าย อาทิ รูปคำอุปลักษณ์คำเรียกโรคร้าย เช่น “โรค(ยาก)รักษา” มะเร็ง ฯลฯ” รูปคำอุปลักษณ์การแพร่กระจายของโรค และรูปคำอุปลักษณ์ผลกระทบจากโรค เช่น “ลามไปทั่ว” “ระบาด” “ลุกลาม” “หนักโคมา” ฯลฯ จึงต้องหามาตรการหรือวิธีการแก้ไขเพื่อให้การคอร์รัปชันหมดไป ดังสะท้อนให้เห็นจากรูปคำอุปลักษณ์วิธีการรักษา เช่น “ผ่าตัด” “เยียวยา” “รักษา” “ใช้ยาแรงเข้ามารักษา” รูปคำอุปลักษณ์ที่ปรากฏสะท้อนให้เห็นทัศนคติของผู้ใช้ภาษาไทยที่มีต่อการคอร์รัปชันทางการเมืองในแง่ลบ เช่นเดียวกับผู้ใช้ภาษาในสังคมตะวันตกที่มีการเปรียบเทียบการคอร์รัปชันด้วยมโนทัศน์เชิงลบ ดังงานวิจัยของ นิโกร (Negro, 2015) ที่ศึกษาเรื่อง CORRUPTION IS DIRT: METAPHORS FOR POLITICAL CORRUPTION IN THE SPANISH PRESS นิโกร วิเคราะห์การใช้ภาษาเชิงอุปลักษณ์และอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาที่เปรียบเทียบการคอร์รัปชันทางการเมืองเป็นสิ่งสกปรก พบอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์สิ่งสกปรกจำนวน 3 มโนทัศน์ ได้แก่ CORRUPTION IS MUD (โคลน) CORRUPTION IS A STAIN (คราบ) และ CORRUPTION IS ROT (สิ่งที่บูดเน่า) คณะผู้วิจัยพิจารณาว่า การเลือกใช้มโนทัศน์โรคร้ายและมโนทัศน์สิ่งสกปรกเป็นอุปลักษณ์ไม่เพียงสะท้อนทัศนคติเชิงลบของผู้ใช้ภาษาที่มีต่อการคอร์รัปชันเท่านั้น แต่ยังเป็นการถ่ายทอดความคิดเพื่อย้ำเตือนผู้รับสารทั่วไปในสังคมและนักการเมืองให้ตระหนักถึงการมีศีลธรรม ซื่อสัตย์และสุจริต ปราศจากการคอร์รัปชัน

6.2.3 งานวิจัยนี้แสดงให้เห็นอุปลักษณะเชิงมนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาไทยที่มีมุมมองต่อการคอร์รัปชันในบริบทการเมืองเปรียบเสมือนโรคร้าย คณะผู้วิจัยพบว่าผู้ใช้ภาษาอังกฤษมีมุมมองคล้ายคลึงกัน ดังปรากฏข้อความการใช้ภาษาตามสื่อสาธารณะต่าง ๆ อาทิ

“Is Corruption a **disease** with **no remedy**?”

(Owor- Mapp, 2012)

“The **worst disease** in the world today is corruption. And there is a **cure**: transparency”

(Bono, 2017)

“If corruption is a **disease**, transparency is essential part of its **treatment**”

(Annan, 2018)

ตัวอย่างข้างต้นพบ รูปคำอุปลักษณะที่มีความหมายเกี่ยวกับโรคร้ายแสดงการเปรียบเทียบกับการคอร์รัปชัน ได้แก่ “a disease” (โรค) “no remedy” (ไม่มีวิธีแก้ไขหรือรักษา) “worst disease” (โรคร้าย) “a cure” (การรักษา) และ “treatment” (การรักษา) รูปคำอุปลักษณะที่ปรากฏ สะท้อนให้เห็นอุปลักษณะเชิงมนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาอังกฤษที่มองว่า CORRUPTION IS CRITICAL DISEASE เช่นเดียวกับผู้ใช้ภาษาไทย พิจารณาว่าอุปลักษณะเชิงมนทัศน์ดังกล่าวมีได้เหมือนกัน โดยความบังเอิญ แต่เป็นเพราะมนทัศน์ที่รับรู้เกี่ยวกับโรคร้าย เป็นสิ่งที่มีในทุกสังคม เนื่องจากเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ทางด้านร่างกายของมนุษย์

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ข้อค้นพบจากงานวิจัยนี้สามารถนำไปอธิบายปรากฏการณ์ทางภาษาที่สัมพันธ์กับความคิดของผู้ใช้ภาษาในสังคม และสามารถนำไปอภิปรายเพื่อสร้างความตระหนักรู้ถึงผลกระทบจากการคอร์รัปชัน แนวปฏิบัติและการแก้ไขปัญหาการคอร์รัปชันต่อไป

7.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้เลือกศึกษาอุปลักษณะการคอร์รัปชันบริบทการเมืองในมิติเกี่ยวกับโรคร้ายเท่านั้น ควรมีการศึกษา อุปลักษณะที่เปรียบการคอร์รัปชันด้วยมโนทัศน์อื่นเพิ่มเติม เพื่อให้เห็นภาพรวมของแบบเปรียบเทียบและมุมมองของผู้ใช้ภาษาไทยที่มีต่อการคอร์รัปชันต่อไป รวมทั้งหากมีการศึกษาเปรียบเทียบรูปคำอุปลักษณะจากข้อมูลต่างสมัยอาจทำให้เห็นรูปคำอุปลักษณะ และมุมมองเชิงเปรียบเทียบของผู้ใช้ภาษาที่เหมือนหรือแตกต่างกัน ตามบริบททางสังคมวัฒนธรรม

8. กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.นฤตล จันทร์จากรู ที่ให้ความอนุเคราะห์รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์เพื่อเป็นแนวทางในการทบทวนประเด็นการวิจัยครั้งนี้

9. เอกสารอ้างอิง

- กนกกาญจน์ วรสีหะ. (2555). “การชุมนุมทางการเมืองคือการทำสงคราม” มโนทัศน์ที่สะท้อนจากอุปลักษณะข่าวการชุมนุมทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์ไทย. *วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 13(2), 49-55.
- กมลทิพย์ สมบูรณ์พงษ์ และเชิดชัย อุดมพันธ์. (2563). อุปลักษณะมโนทัศน์ความขัดแย้งทางการเมืองไทย : การศึกษาเชิงอรรถศาสตร์ปริชานในข่าวหนังสือพิมพ์. *วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย*, 10(4), 129-135.
- คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล. (2555). *หัตถการทางการแพทย์*. สืบค้นเมื่อ 14 มกราคม 2566, จากเว็บไซต์: https://www.si.mahidol.ac.th/sirirajdoctor/QA_detail.aspx?ID=85703.
- จารุวรรณ สุขุมาลพงษ์. (2556). *แนวโน้มของคอร์รัปชันในประเทศไทย (The Trend of Corruption in Thailand)*. กรุงเทพฯ: สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- ชัชวดี ศรีลัมพ์. (2548). อุปลักษณะตามแนวคิดของทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชาน. *วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*, 5(1), 1-16.

- ชื่อสมาชิก ทิวากาล. (2557). *ห้องนี้มีคนเชื่อแค่ว่า ไทว่า จำนำข้าว ไม่มีโกง*. สืบค้นเมื่อ 14 มกราคม 2566, จากเว็บไซต์: <https://pantip.com/topic/31705590/comment27>.
- ชื่อสมาชิก ประณมกร. (2559). *คอร์รัปชันมันก็เหมือนโรค เดี่ยวมันก็พัฒนาแนวทางไปเรื่อย ๆ*. สืบค้นเมื่อ 14 มกราคม 2566, จากเว็บไซต์: <https://pantip.com/topic/35802515/comment5>.
- ชื่อสมาชิก Familie. (2561). *ทำไมประเทศไทยถึงมีการคอร์รัปชันทุกยุคทุกสมัย*. สืบค้นเมื่อ 14 มกราคม 2566, จากเว็บไซต์: <https://pantip.com/topic/38068709/comment7>.
- ชื่อสมาชิก iambird. (2557). *เข้าใจและเห็นใจเป็นอย่างยิ่งครับ เราอยู่ในสังคมที่ขาชินกับการทุจริต*. สืบค้นเมื่อ 14 มกราคม 2566, จากเว็บไซต์: <https://pantip.com/topic/32107882/comment6>.
- ชื่อสมาชิก panwaa. (2556). *ส่งออกดิ่ง. ลางร้ายเศรษฐกิจไทย-รัฐบาลนั่งไม่ติด เร่งเครื่องโค้งสุดท้าย*. สืบค้นเมื่อ 14 มกราคม 2566, จากเว็บไซต์: <https://pantip.com/topic/30950530/comment16>.
- ชื่อสมาชิก sao.เหลือ..noi. (2557). 1 ปี "อลงกรณ์" หลังข้อเสนอปฏิรูป "ประชาธิปไตย" ล้มเหลว River of No Return. สืบค้นเมื่อ 14 มกราคม 2566, จากเว็บไซต์: <https://pantip.com/topic/31910154>.
- ฐานันท์ วรรณโกวิท. (2554). ประสบการณ์จากการฝึกอบรมเส้นทางคอร์รัปชัน ณ มหาวิทยาลัยตุลัส ๑ กاپิตอล สาธารณรัฐฝรั่งเศส. *วารสารยุติธรรมปริทัศน์*, 6(6), 39-66.
- นฤตล จันท์จารุและคณะ. (2563). “บทที่ 7 ภาษากับการคอร์รัปชัน (Language and Corruption): โครงการย่อยที่ 2 อุปลักษณะเชิงมโนทัศน์กับการแก้ปัญหาการคอร์รัปชัน” ใน *รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการวิจัยเพื่อสังคมไทยไร้คอร์รัปชัน ระยะที่ 2*. กรุงเทพฯ: สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ(วช.) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) และคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นवरรรณ พันธุ์เมธา. (2555). *คลังคำ*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: อมรินทร์.
- เนตรนภา ปะวะคัง. (2563). *การผ่าตัด หัตถการทางการแพทย์ ที่เราอยากให้คุณรู้จักให้มากขึ้น*. สืบค้นเมื่อ 14 มกราคม 2566, จากเว็บไซต์: <https://helloworldkhumor.com>.
- บุญย์เสนอ ตริวิเศษ. (2560). มโนอุปถัมภ์การเมืองในบทกวีรางวัลพานแว่นฟ้า. *วารสารวิชาการรมยสาร มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์*, 15(1), 73-91.
- พันทิป. (2566). *ห้องราชดำเนิน*. สืบค้นเมื่อ 9 มกราคม 2566, จากเว็บไซต์: <https://pantip.com/forum/rajdumnern>.
- รัชนิญญา กลิ่นน้ำหอม. (2551). *อุปถัมภ์ที่นักการเมืองใช้: การศึกษาตามแนวอรรถศาสตร์ปริชานและวัจนปฏิบัติศาสตร์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย) คณะอักษรศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.
- โรงพยาบาลศิริราช ปิยมหาราชการุณย์. (2565). *มะเร็งรู้เร็วรักษาได้*. สืบค้นเมื่อ 14 มกราคม 2566, จากเว็บไซต์ <https://www.siphphospital.com/th/news/article/share/cancer>.
- โรงพยาบาลพญาไท. (2563). *รู้จัก “โรคมะเร็ง” ภัยร้ายที่เป็นสาเหตุการเสียชีวิตอันดับต้นๆ*. สืบค้นเมื่อ 14 มกราคม 2566, จากเว็บไซต์: https://www.phyathai.com/article_detail.
- ศุภชัย ตีระวิชัย. (2549). *อุปถัมภ์เชิงมนทัศน์แสดงอารมณ์โกรธในภาษาไทย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย) คณะอักษรศาสตร์, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมาชิกหมายเลข 1162561. (2557). *ใคร ๆ ก็ว่า ข้าราชการ*. สืบค้นเมื่อ 14 มกราคม 2566, จากเว็บไซต์: <https://pantip.com/topic/32984276>.
- สมาชิกหมายเลข 1529827. (2557). *ดำรงคงอยู่คู่กับการโกงกินคอร์รัปชันประเทศตลอดมา*. สืบค้นเมื่อ 14 มกราคม 2566, จากเว็บไซต์: <https://pantip.com/topic/32765993>.

- สมาชิกหมายเลข 1587717. (2557). *ประเทศเราติดอันดับคอร์รัปชัน เป็นเพราะนักการเมืองหรือข้าราชการ*. สืบค้นเมื่อ 14 มกราคม 2566, จากเว็บไซต์: <https://pantip.com/topic/32405401/comment19>.
- สมาชิกหมายเลข 1778965. (2561). *โกงยุคเลือกตั้งมาดั่งยุค คสช....จ่อเรียกสอบขรก. คสช.อีก 4 รายเอี่ยวปมทุจริตเงินกองทุนเสมาฯ ปี 2554 และ 2555*. สืบค้นเมื่อ 14 มกราคม 2566, จากเว็บไซต์: <https://pantip.com/topic/37504923>.
- สมาชิกหมายเลข 4102253. (2560). *ทำไม? ปลดอธิบดีสองรายซ้อน..กระทรวงแรงงาน กับกระทรวงทรัพยากรสิ่งแวดล้อม!*. สืบค้นเมื่อ 14 มกราคม 2566, จากเว็บไซต์: <https://pantip.com/topic/37047108/comment1>.
- สมาชิกหมายเลข 4228815. (2565). *JJNY : 'พท.'อดดู่ ทำความสามารถแข่งขันไทย ร่วงขึ้นต่อไม่รอแล้ว!*. สืบค้นเมื่อ 14 มกราคม 2566, จากเว็บไซต์: <https://pantip.com/topic/41497771>.
- สมาชิกหมายเลข 4412199. (2562). *สมมุติว่าถ้าการคอร์รัปชันถูกทำให้ลดลงอย่างทันที หลังจากมีนายกคนใหม่ เศรษฐกิจจะฟื้นเร็วไป?*. สืบค้นเมื่อ 14 มกราคม 2566, จากเว็บไซต์: <https://pantip.com/topic/38634224>.
- สมาชิกหมายเลข 721835. (2556). *“แพ้แล้วพาล” โดยบท บก.ข่าวสด...มาดูพวกที่ไม่คำนึงถึงอนาคตของประเทศชาติ ไม่แปลกที่นับวันมีแต่คนรังเกียจเพิ่มขึ้นทุกทีๆ*. สืบค้นเมื่อ 14 มกราคม 2566, จากเว็บไซต์: <https://pantip.com/topic/30322431/comment2>.
- สมาชิกหมายเลข 7303260. (2565). *เรารู้ว่าการคอร์รัปชันคือมะเร็งของประเทศอย่างแท้จริง*. สืบค้นเมื่อ 14 มกราคม 2566, จากเว็บไซต์: <https://pantip.com/topic/41797872>.
- สังคีต พิริยะรังสรรค์ และผาสุก พงษ์ไพจิตร. (2536). *คอร์รัปชันกับประชาธิปไตยไทย*. กรุงเทพฯ: ศูนย์เศรษฐศาสตร์ การเมือง คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สังคีต พิริยะรังสรรค์. (2549). *ทฤษฎีคอร์รัปชัน*. กรุงเทพฯ: ร่วมด้วยช่วยกัน.
- สุรเชษฐ์ พิชิตพงศ์เฒ่า. (2553). *อุปลักษณะชีวิตในหนังสือแนะนำการดำเนินชีวิต: การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับโมทัศน์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย) คณะอักษรศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- อุมาวัลย์ ขาติไอยรานนท์. (2561). [คอมมิวนิสต์ คือ คัดรู่] : อุปลักษณ์เชิงวิพากษ์ในวาทกรรมของหลวงวิจิตรวาทการ. ในการประชุมมหาดไทยวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 9. 20 กรกฎาคม 2561. มหาวิทยาลัยมหาดไทย. หน้า 165-178
- อุษา พฤตชัยวิบูลย์. (2544). การศึกษาอุปลักษณ์เรื่องการเมืองในภาษาไทยตามแนวอรรถศาสตร์ปริชาน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์) คณะศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Annan, K. (2018). *If corruption is a disease, transparency is essential part of its treatment*. Retrieved April 15, 2023, from <https://www.facebook.com/TransparencyInternational/photos/if-corruption-is-a-disease-transparency-is-essential-part-of-its-treatment-kofi-/1805369992849847/>.
- Bono. (2017). *The worst disease in the world today is corruption. And there is a cure: transparency*. Retrieved April 15, 2023, from <https://www.facebook.com/TransparencyInternational/photos/the-worst-disease-in-the-world-today-is-corruption-and-there-is-a-cure-transpare/1349201925133325/>.
- Kazoka, L. & Bratu, R. (2018, January). Metaphors of corruption in the news media coverage of seven European countries. *European Journal of Communication*. 33(1). 57-72.
- Lakoff, G. and Johnson, M. (1980). *Metaphor we live by*. Chicago and London: University of Chicago Press.
- Negro, I. (2015). *CORRUPTION IS DIRT: METAPHORS FOR POLITICAL CORRUPTION IN THE SPANISH PRESS*. Retrieved April 15, 2023, from https://www.academia.edu/12387541/Corruption_is_Dirt_Metaphors_for_Political_Corruption_in_the_Spanish_Press.
- Owor- Mapp, M. (2012). *Is Corruption a disease with no remedy?*. Retrieved April 15, 2023, from https://www.academia.edu/1749991/Is_Corruption_a_disease_with_no_remedy.